

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 321 โรงเรียน จำนวน 1,868 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 321 คน ครูผู้สอน จำนวน 1,226 คน ประธานกรรมการสถานศึกษา จำนวน 321 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2550 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้เกณฑ์ตารางเจซีและมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด.2545 : 44-45) จำนวน 335 คน สุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่มดังต่อไปนี้

1.2.1 จำแนกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งประกอบไปด้วย โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอต่างๆ จำนวน 6 อำเภอ

1.2.2 เทียบสัดส่วนบัญญัติไตรยางศ์ ร้อยละ 20 ของประชากรตามสถานภาพ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม
เขต 2 จากสถานศึกษาใน 6 อำเภอ ได้แก่อำเภอวาปีปทุม อำเภอบรบือ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย
อำเภอนาเชือก อำเภอนาคู และ อำเภอยางสีสุราช ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนประชากร และจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	จำนวน สถานศึกษา ที่จัดการ ศึกษาช่วง ชั้นที่ 1-2	จำนวนประชากรใน สถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2			จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหาร สถาน ศึกษา	ครูผู้ สอน	ประธา นการ สถาน ศึกษา	ผู้บริหาร สถาน ศึกษา	ครูผู้ สอน	ประธา นการ สถาน ศึกษา
วาปีปทุม	57	57	280	57	11	56	11
บรบือ	53	53	264	53	11	53	11
พยัคฆภูมิ- พิสัย	52	52	255	52	10	51	10
นาเชือก	27	27	170	27	5	34	5
นาคู	26	26	160	26	5	32	5
ยางสีสุราช	16	16	97	16	3	19	3
รวม	231	231	1,226	231	45	245	45
รวมทั้งสิ้น	231	1,688			335		

2. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามกรอบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2.2 โครงสร้างและลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่จัดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 จำนวน 64 ข้อ แยกเป็นรายด้าน 12 ด้าน โดยสร้างแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่จัดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามสำหรับใช้ในการศึกษาวิจัย ดังนี้

3.1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ

3.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

3.3 สร้างเครื่องมือ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ

ประกอบด้วย

3.3.1 นายทรงศักดิ์ วิชานนท์ ศษ.ม.(การบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองหิน อำเภอนาดูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบโครงสร้าง รูปแบบ และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

3.3.2 นางสาวอุษณีย์ ดวงพรหม ศษ.ม.(ภาษาไทย) ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านหนองป้าน อำเภอนาดูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตรวจสอบด้านการใช้ภาษา

3.3.3 นางสาววิญญูดี ไกรรัตน์ ศษ.ม.(การวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา) ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านทุ่งสว่าง อำเภอศรีรัตนะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 4 ตรวจสอบเครื่องมือ และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.3.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงข้อบกพร่อง เสนออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย เพื่อตรวจสอบแก้ไข

3.3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (try - out) กับ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน ครูจำนวน 30 คน ประธานกรรมการสถานศึกษา จำนวน 30 คน ในโรงเรียนที่จัดการสอนช่วงชั้นที่1-2 สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ซึ่งเป็นกลุ่ม ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.3.6 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha - coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 96) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.98

3.3.7 จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยประสานความร่วมมือจากบุคลากรกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนที่จัดการสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 และเก็บข้อมูลด้วยตนเองได้ครบถ้วนทันเวลา ซึ่งดำเนินการดังนี้

4.1 ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือจัดเก็บข้อมูล

4.2 นำหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ส่งถึงผู้บริหารสถานศึกษาทุกแห่งที่มีประชากรกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือแจก และเก็บรวบรวมแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้ง การดำเนินการ และการนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ขอรับแบบสอบถามคืน

4.3 การเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนผู้วิจัยดำเนินการประสานงาน โดยตรงกับสถานศึกษาที่มีกลุ่มตัวอย่าง และขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตัวเอง ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 235 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 เป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์สามารถนำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากได้รับแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนคือ นำคะแนนที่ได้ไปดำเนินการวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกเป็นรายด้าน และโดยรวม โดยเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมาย ค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด.2545 :100)

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.51 - 5.00	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด
3.51 - 4.50	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก
2.51 - 3.50	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง
1.51 - 2.50	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อย
1.00 - 1.50	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

5.2 เปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมและรายด้าน โดยใช้ F – test วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

5.3 นำแบบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 มาสรุป โดยนำข้อมูลมาจัดกลุ่มความสำคัญของคำตอบแต่ละรายองค์ประกอบ

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

6.1 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมดโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach) จำนวนได้จากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด .2545 : 99)

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{k}{(k-1)} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_i^2} \right)$$

เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
k	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
s_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.2.1 สถิติพื้นฐาน (บุญชม ศรีสะอาด.2545 : 104-106) ได้แก่

1) ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{สูตร } p = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P	แทน	ร้อยละ
f	แทน	ความถี่
n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2) ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
n	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

3) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร

$$\text{สูตร } S.D = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{n-1}}$$

เมื่อ $S.D$	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
-------------	-----	----------------------

x	แทน คะแนนแต่ละตัว
$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย
n	แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
Σ	แทน ผลรวม

6.2.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมและรายด้าน โดยใช้ สถิติ F - test

สูตร
$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติ

MS_b แทน ค่าประมาณของความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (Mean Square Between Groups)

MS_w แทน ค่าประมาณของความแปรปรวนภายในกลุ่ม (Mean Square within Groups)

และเมื่อพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของ นิวแมนคูลส์ (Newman - Keuls) (บุญชม ศรีสะอาด.2545 :119)

6.2.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 รวม 45 โรงเรียน วิเคราะห์โดยสรุปความสำคัญของคำตอบแต่ละรายองค์ประกอบ